

KYRKLIGT *Magasin*

NR 1 • MARS-MAJ 2023

Roslagens östra pastorat

Hopp & Tro

Ali och Erdal

Från hopplöshet till hopp

Den tredje februari 2023 var det en stor fest på Mariagården i Norrtälje. Ali Khawari firade sitt uppehållstillstånd och att han fått tillbaka sitt riktiga födelsedatum 97-02-03 tillsammans med familj, arbetskamrater och vänner.

Det var en öppen inbjudan utan anmälan och folk tog med sig mat och efterrätter. Det blev en härlig buffé. I köket stod bland andra Erdal Öcal diskade. Erdal är van vid att agera där det behövs. Han har jobbat som vaktmästare i Norrtälje-Malsta församling i ungefär tolv år.

I september 2022 anställdes Ali, efter en tid som praktikant, som vaktmästarvikarie och Erdal blev Alis "vägvisare", handledare och närmaste arbetskamrat. Gemensamt har Erdal och Ali att de är födda i ett annat land än Sverige och behövt fly hit. Erdal, 48 år, kom tillsammans med sin familj i augusti 2003. Familjen hade flytt från Kurdistan i Turkiet. Ali, 26 år, kom tillsammans med sin mamma i oktober 2014. De kom från Afghanistan via Iran, Turkiet och Grekland.

"Vi arbetar med känsla och hjärta"

Erdal hette tidigare Ibrahim, vilket en del besökare i kyrkan fortfarande kallar honom för. Turkiska ambassaden i Sverige beslöt att Erdal var tvungen att byta sitt namn för att inte bli inkallad till turkisk militär. Erdal har både turkiskt och svenskt medborgarskap. Ali har inget medborgarskap men har nyligen, efter många svåra år, fått uppehållstillstånd. Både Erdal och Ali känner ansvar för sina arbeten i Svenska kyrkan. De säger;

"Det är ingen kiosk, det ingen restaurang, det är inget företag – det är kyrkan. Varje dag får man lära sig nya saker, träffar nya människor och vara med om nya händelser. Det är ingen vanlig arbetsplats. Vi arbetar med känsla och hjärta. Vi vill vara vänliga, hjälpsamma och trevliga mot besökare och behandla alla människor lika. Vi är stolta över vår arbetsplats".

För både Erdal och Ali har diakoner, som de mött i kyrkan, betytt mycket. Med värme pratar de om sina "mostrar" och "storasystrar"; Margareta Yttergård, Eva Romar-Heimdahl, Anna Rydberg Nilsson och Annika Persson.

Vad betyder TRO för dig, Erdal?

Jag är inte religiös. Min pappa var ateist. Jag ser på alla människor på samma sätt. Jag ser deras karaktär och personlighet. Ingen människa är perfekt och vi ska inte krossa varandras hjärtan. Människor ska vara nöjda med varandra och inte prata bakom ryggen på varandra. Det är min tro att alla människor är lika mycket värda.

Vad betyder HOPP för dig, Ali?

När jag kom till Sverige var jag nästan ateist. Religion gjorde mig arg. Efter ett första avslag från Migrationsverket exploderade jag nästan. Jag kände mig hopplös. Jag trodde inte på Gud. Ändå kände jag mig välkommen i kyrkan. Första gången jag gick på en gudstjänst var den första advent år 2014 i Lohärad kyrka. Det var en festlig stämning och jag fick nya vänner där. Sen lärde jag känna dåvarande ungdomsdiakon Anna Rydberg Nilsson och fick ännu fler vänner i Svenska kyrkan. Genom de olika människorna som jag träffade kände jag både tro och hopp.

Beskedet om Alis uppehållstillstånd kom i januari 2023 och det förändrade Alis liv. Han säger att han äntligen känner sig befriad och fri. Valfungerande och ambitiösa personer som behövt fly från platser där det inte går att leva är inte en börda utan en tillgång för vårt vackra land. Hur de tas emot i Sverige är också en fråga om liv. Det lilla och lokala hör alltid samman med det stora och globala. På festen den tredje februari kom många som funnits och hjälpt till under de åtta år som Ali bott i Sverige till Mariagården. Någon sa; "Världen är så eländig. Äntligen en hoppfull och glad nyhet att fira!"

Nu börjar ett nytt kapitel...

Svenska kyrkans centrum och livskälla är Jesus Kristus och evangeliet om honom. Evangeliet leder människan till gemenskap med Gud och hos Gud finns ett outtömligt djup av vishet, nåd och kärlek. Jesus sa; "Jag var hungrig och ni gav mig att äta, jag var törstig och ni gav mig att dricka, jag var hemlös och ni tog hand om mig. Sannerligen, vad ni gjort för någon av dessa minsta som är mina bröder, det har ni gjort för mig". Matteusevangeliet 25:e kapitel, vers 25 ff. (Hämtat ur kyrkoordningen.)

Texten sammanställd av ANNELI EK

ROSLAGENS ÖSTRA PASTORAT

Besöksadress: Mariagården, Kyrkogatan 4, Norrtälje

Telefon, expedition: 0176-799 00

e-post: rop.bokning@svenskakyrkan.se

Telefon, kyrkogårdsförvaltningen: 0176-799 00

e-post: rop.kyrkogardsforvaltningen@svenskakyrkan.se

Kyrkoherde: Mika Wallander, 0176-774 92

Fastighets- och kyrkogårdschef: Martin Johansson, 0176-799 13

Församlingsherdar:

Väddö församling – Anna Ortner, 0176-524 20

Roslagsbro-Vätö, Estuna-Söderbykarl och Lohärads församlingar
Fredrik Ekström, 0176-765 31

Norrtälje-Malsta församling – Mikael Pålsson, 0176-774 38

Rådmansö, Frötuna församlingar – Jakob Bäcklund, 0176-766 03

Länna, Blidö och Riala församlingar – Anders Elvin, 0176-26 79 74

Kyrkorådet:

Ordförande Hans Augustinsson, 070-829 08 22

Kyrkligt Magasin

ges ut av Svenska kyrkan, Roslagens östra pastorat och utkommer med 4 nummer per år.

Ansvarig utgivare: kyrkoherde Mika Wallander**Tryck:** Bold Printing, Stockholm**Distribution:** som bilaga i XL Norrtälje Tidning**Layout och redigering:** Anneli Ek, kommunikatör**Nya på jobbet!**

Roslagens östra pastorat välkomnar Lizen och Ulf.

Christian Wiegert, präst
I Väddö församling**Tre snabba frågor:****Bok eller film?** Film. Slappnar av när jag ser en bra film.

En bok kräver mer ansträngning.

Kaffe eller te? Kaffe, en vana sedan lång tid tillbaka.

En ingång i "vuxenvärlden".

Midnattsmässa eller julotta? Midnattsmässa en fin avslutning på julafton.Marie Arnesdotter, kantor
I Lohärad och Roslagsbro-Vätö församlingar**Tre snabba frågor:****Bok eller film?** Bok, för den ger en djupare kunskap och dimension. Men det är trevligt att kolla på film tillsammans med andra.**Kaffe eller te?** Kaffe – en är ju Hälsing, dvs norrlänning!**Midnattsmässa eller julotta?** Julotta! Så härligt att samlas i kyrkan tidigt på morgonen. En speciell känsla infinner sig. Uppskattar gryningsljuset under hemvägen med de fina sångerna och den varma atmosfären från gudstjänsten i färskt minne. Då ser man fram emot att komma hem och julmysa med familjen och katten.Mikael Pålsson, församlingsherde
I Norrtälje-Malsta församling**Tre snabba frågor:****Bok eller film?** Film. Koreanska tv-serier på Netflix.**Kaffe eller te?** Kaffe. Bäst nu men vill gärna utforska olika tesorter.**Midnattsmässa eller julotta?** Midnattsmässa. Gillar det bäst och var med och startade det upp den i Hörby församling när jag gick i Kyrkans Ungdom.**Svenska kyrkan**
ROSLAGENS ÖSTRA PASTORAT

I Roslagens östra pastorat ingår: Blidö, Estuna-Söderbykarl, Frötuna, Lohärad, Länna, Norrtälje-Malsta, Riala, Roslagsbro-Vätö, Rådmansö och Väddö församlingar

Roslagens östra pastorat
samarbetar med**sensus****KYRKTANKAR**FOTO:
MARIA SJÖDIN

"Jag tror inte på Gud, men jag tror på någonting". Det är en mening jag hört några gånger. Då säger jag "Berätta för mig om den Gud du inte tror på?"

Efter att ha lyssnat på svaren blir min slutsats att inte heller jag kan tro på den gudsbild som återges. Jag svarar; "Hm, skulle Gud vara så som du beskriver det skulle inte heller jag tro på Gud".

Jag tycker det är sunt att göra upp med gamla förlegade gudsbilder som har spelat ut sin roll för länge sedan. Tanken att Gud skulle vara en dömande gubbe med långt vitt skägg, sittande på ett moln tillhör en typ av gudsbild som inte längre är relevant. Frågan är om den någonsin varit det? Det gäller således att kunna skilja mellan en gudsbild och Gud. En gudsbild är inte detsamma som Gud.

Frasen, "jag tror på något" tar jag fasta på. Det är intressant och spännande. Jag frågar, "berätta för mig om detta något, vad är det du tror på?"

Här kommer ofta berättelser om godhet och kärlek. Efter att ha lyssnat blir min slutsats att där någonstans mitt i berättelserna finns Gud, för Gud är godhet och kärlek.

Martin Luther, reformationens fader sa; "Gud är den jag förväntar mig allt gott ifrån". Sångerskan Miss Li är luthersk i sin gudsbild. Hon sjunger om att hon träffade Jesus på krogen och passade på att be honom hälsa Gud. "Kan du hälsa Gud att jag behöver framtidstro, lugn och ro?". I sången "Hälsa Gud" finns en förhoppning och en förväntan om att Gud skall höra oss och är god.

Vårt arbete som församling i Svenska kyrkan vilar på en trosbekännelse som vill säga något om den Gud vi tror på. Det finns dock olika slags trosbekännelser, också i Svenska kyrkan. Svenska kyrkan är som bekant ingen åsiktsgemenskap. Den vanligaste trosbekännelsen är den äldsta, apostoliska trosbekännelsen som börjar med orden; "Vi tror på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare". Denna trosbekännelse har sitt ursprung i Rom i början på 200-talet. Den uttalas som en slags kollektiv, sammanfattande identitets- och gudsbild i den gudstjänstfirande församlingen.

Trosbekännelsen behöver inte stämma överens med den egna upplevelsen till punkt och pricka. Den handlar inte om individens eventuella tro eller icke-tro utan om det gemensamma historiska arvet som format vad kyrkan är idag och än större handlar den om Gud. En trosbekännelse är inte ett förhör, en checklista eller en innehållsförteckning som vill slå fast rätt eller fel, sant eller falskt. Den är ett klagande över vad kyrkan står för och ett uttryck för vår tacksamhet över vad Gud gjort för oss människor.

En nutida trosbekännelse återfinns i Svensk psalm nummer 766 och är skriven av Christina Lövenstan; "Jag tror på en Gud som är helig och varm, som är kampglöd och identitet. En helande Gud som gör trasigt till helt, som stärker till medvetenhet".

Som de flesta vet finns det en uppsjö av gudsbilder i Bibeln. Här kommer sju exempel ur Ulf Lindgrens bok "Öppna Bibeln";

1. Gud är ljus.
2. Gud bor i människans hjärta.
3. Gud liknar mer ett duggregn än en jordbävning.
4. Gud vet vad ångest är.
5. Gud är som en mor som lyfter ett barn till kinden.
6. Gud lär sig av sina misstag.
7. Gud möter oss med nygräddat bröd vid en strand.

Många av Bibelns gudsbilder är väldigt poetiska och målande. Oaktat vad människor tror på är det viktigaste till syvende och sist hur vi behandlar varandra och att Gud tror på oss alldeles oavsett om vi tror på Gud eller inte. Som någon sa: "Om du måste välja mellan människan och Gud, välj då för Guds skull människan"!

Välkommen till tidskriften "Kyrkligt Magasin" i Roslagens östra pastorat. Vi hoppas att Du ska finna tidningen läsvärd och trovärdig.

MIKA WALLANDER, kyrkoherde i församlingarna i Roslagens östra pastorat

FOTO: GUSTAF HELLSING/IKON

Bryr sig Gud om vad vi äter?

Ett enkelt svar på frågan i rubriken är:

Gud bryr sig om **att** vi äter.

Gud vill livet och därför är det som är livsuppehållande i enlighet med Guds vilja.

Vi är också skapade så att det livsuppehållande är förenat – inte bara med nödvändighet – utan också med njutning. Så är det med mat och sexualitet. Berättelser om ätande är centrala i Bibeln; israeliterna får manna och vaktlar under ökenvandringen, korpar kom med bröd till Elia när han var isolerad, Jesus förser alla med mat vid brödundret och det fanns bröd i det allra heligaste, i templet. Nattvarden handlar också om mat, Jesus kallar sig själv "det levande brödet".

Men det som är gott kan också missbrukas. Syndafallet med den förbjudna frukten illustrerar detta. Överkonsumtion och övervikt, speciellt hos barn, är en av vår tids stora hälsorisker. Att missbruka det som är gott innebär att förvränga det godas syfte och det goda kan förvandlas till dess motsats.

Den kristna fastan handlar om mycket mera än vad vi äter. Fastan vill göra oss medvetna om hur vi lever. "När ni fastar...", säger Jesus i Bergspredikan. Han säger inte "om ni fastar..." Fastan förutsätts som något självklart i den troendes liv. Ändå har fastan under lång tid varit en nästan helt outnyttjad kraftkälla i vår kyrka. Som det är även med flera andra av de resurser Gud har gett oss så har rädslan för missbruket tyvärr fått oss att avstå också från det rätta bruket.

Mitt hjärtas innersta längtan

Vi tänker i vanliga fall att fastan innebär att avstå från något vi tycker om – det finns något av självplågeri över fastan. Visst handlar en del av fastan om att avstå men det är inte att avstå som är målet för fastan, utan tvärtom vad jag tillägnar mig. Det centrala med fastan är att använda det goda enligt dess goda syfte och att avstå från att missbruka det goda. Fastan handlar ytterst om att jag ger utrymme i mitt liv för det jag allra mest längtar efter, att jag blir medveten om vad som är mitt hjärtas innersta längtan.

I vardagslivet fylls min tid och min koncentration av så mycket att jag har svårt att prioritera vad som är mera eller mindre viktigt. Jag väljer, paradoxalt nog, ofta bort det som

jag allra mest längtar efter; den djupa gemenskapen med Livets Källa, med mina medmänniskor och mitt eget inre liv.

Fastan handlar om att prioritera om, att inte tillåta att påtryckningar utifrån, lättja eller kortsiktiga begär styra mitt liv, utan att ge utrymme i min tid och koncentration till det som är det viktigaste. För att ge utrymme för det som är det viktigaste måste jag ta bort något av det som är mindre viktigt – kanske TV-tittande, datorsurfande, tidningsläsande eller något annat som splittrar min koncentration.

Pilgrimsfärd mot påsk

Fastan har beskrivits som ett återvändande till Paradiset och min uppgift under fastan är att försöka ta bort

det i mitt liv som inte hör hemma i Paradiset. Djur och människor levde i sämja i Paradiset, därför äter man inte kött under fastan. Men det finns mycket annat i vårt vardagsliv som inte ryms i Paradiset; avund, missnöje, hårda ord, egoismen...

Fastan är en pilgrimsfärd mot påsk och uppståndelse. Färden går ibland genom svårframkomliga landskap och vi tvivlar ibland på att vi klarar av att gå hela vägen. Men om vi har siktet tydligt inställt på målet – påskmorgonen – så kommer vi att nå fram. Kanske vi också efter påsk har lättare att öppna utrymme i vårt liv för det som är det viktigaste.

HÅKAN SANDVIK, präst

INFORMATION OM FASTAN

Nu, säger Herren, skall ni vända er till mig med uppriktigt hjärta, under fasta, gråt och klagan.
(Ur Bibeln, Joel 2:12)

Att fasta är att avstå från något för att vinna något annat. Fastan ger oss tid för eftertanke och bön, och tid att växa i tron. Årets största fasta i kristendomen börjar på askonsdagen, i år var det den 22 februari. Fastan avslutas på påskafton. Fastan är 40 dagar och den bryts varje söndag. Det är fortfarande fastetid, men söndagarna får innehålla det man väljer bort under övriga fastan.

Under fastetiden före påsk tänker vi på Jesus som gick genom lidandet och döden mot uppståndelse och ett nytt liv.

Att fasta behöver inte betyda att du avstår från att äta. En kristen fasta kan lika gärna vara att avstå från tv-tittande, godis, alkohol, kött, eller något annat. En kristen fasta kan också handla om att avstå från något för att spara pengar. Pengarna kan sedan gå till någon som behöver dem bättre än du gör.

Den sista veckan i fastan kallas för stilla veckan, eller passionsveckan. På söndagen har vi palmsöndagen och i slutet av veckan är det skärtorsdag och långfredag.

DELA LIKA UNDER SAMMA HIMMEL

I KVÄLL GÅR ÖVER
800 MILJONER
MÄNNISKOR OCH
LÄGGER SIG HUNGRIGA

* 110 kronor räcker t ex till en matkasse för en familj på Filippinerna i en vecka. Källa wfp.org.

tryggt
givande
givarverge

90
KONTO
SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

act
Svenska kyrkan

Tillsammans gör vi skillnad.
Din gåva gör det möjligt.

SWISHA
DIN GÅVA TILL
123 014 98 72
BG 5584-3478

Vandring från Estuna till Söderbykarl.

FOTO: LARS-ÅKE JOHANSSON

Pilgrimsvandring – en väg för framtiden

Är du intresserad av att pilgrimsvandra? Eller söker du en möjlighet till vila och återhämtning, så som en retreat? Pilgrim Roslagen anordnar vandringar och retreatar – både i egen regi och i samverkan med andra. Alla är välkomna att delta!

Vardagsvandringar

Dessa vandringar tar cirka två-tre timmar, i lagom takt. Ingen anmälan.

Dessa vandringar planeras till vardagstid, onsdagar eller torsdagar.

Vandringarna genomförs oavsett antal deltagare, så ingen anmälan krävs.

Vi försöker anpassa start och ankomsttider till målet med kollektiva transportmedel.

Heldagsvandringar

Heldagsvandringar sker under helger. Vandringen startar på förmiddagen och slutar på eftermiddagen/kvällen. Längden varierar mellan 10 km och 24 km och vi försöker att om möjligt passa ihop start- och ankomsttiderna till målet med kollektiva transportmöjligheter. I annat fall ordnar vi med biltransporter.

Dessa vandringar sker i huvudsak på lördagar eller söndagar och dessa vandringar kräver anmälan. Information kommer löpande.

Vandring från Norrtälje kyrka till Roslagsbro kyrka lördag 18 mars.

Start från Norrtälje kyrka kl 9.30. Vandringen går över Porshanken och sedan via Roslagsleden till Roslagsbro kyrka. Sträckans längd är ca 11 km. Kl 14.10 går en buss tillbaka till Norrtälje. Medtag matsäck för dagen.

Tema: Från Hammarskjölds vägmärken, "vid gränsen av det oerhörda"

Vandringsledare: Lars-Åke Johansson, pilgrimspräst

Anmälan och info: Senast 16/3 till Lars-Åke, 070-524 77 44 eller lars-ake.johansson@svenskakyrkan.se

Kommande vandringar: Lördag 22 april. Vandring på Vikingaleden Sanda-Häverödal 15 km. Buss till Sanda och fr. Häverödal till Norrtälje

Lördag 13 maj. Vandring på Vikingaleden Grisslehamn- Häverödal 24 km.

Långa vandringar

Är du sugen på längre vandringar under flera dagar?

Att vandra flera dagar hjälper oss att i högre grad gå ner i varv och underlättar för oss att bättre lyssna in i vår kropp och själ och var vi befinner oss i livet.

Efter långa vandringar berättar många om en känsla av att ha förändrats som människa. Att du inte riktigt är densamme som den du var innan du började vandringen. Den gör något gott med oss.

Är du intresserad av vilka vandringar som är på gång, se hemsidan (info längre ner) eller kontakta Lars-Åke.

Pilgrimsgrupp

Vill du vara med i arbetet med pilgrimsvandringens verksamhet i Roslagens östra pastorat? Välkommen att höra av dig!

Gruppens uppdrag är att stimulera, stötta och utveckla pilgrimsvandringens idéer och det arbete som redan bedrivs runt om i Roslagens östra pastorat.

Tillsammans arbetar vi för att skapa intresse och nyfikenhet för pilgrimsvandring

Varmt välkommen att ingå i denna pilgrimsgrupp!

Vi som arbetar med Pilgrim Roslagen är

Lars-Åke Johansson, pilgrimspräst – tel 070-524 77 44

E-post: lars-ake.johansson@svenskakyrkan.se

Camilla Karlsson, pedagog – tel 072-517 24 15

E-post: camilla.karlsson@svenskakyrkan.se

Håll utkik på hemsidan www.svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat och Facebooksidan "Pilgrim Roslagen" där vi informerar om pilgrimsvandringar som äger rum i Roslagens östra pastorat.

Musikmässorna* fortsätter...

Musikmässa tema Simon & Garfunkel

Söndag 26 februari kl 16.00 & 18.00 i Vätö kyrka

Kom och njut av 60-talets folkrock i kyrkans vackra akustik!

Medverkande: Roslagsbro-Vätös kyrkokör med musiker under ledning av Peter Dahlberg.

Ellinor Videfors, solist. Fredrik Ekström och Mika Wallander, präster

Musikmässa tema Lisa Nilsson

Söndag 19 mars kl 16.00 i Blidö kyrka

Välkommen till en mässa som är fylld av Lisa Nilssons sånger. Medverkande är: Ökören och TioHundrakören under ledning av Ellinor Videfors. Musiker: Magnus Rydell, Johannes Kvarnbrink, Daniel Wejdin och Martin Wikström.

Anders Elvin och Mika Wallander, präster

Musikmässa tema Marie Fredriksson

Söndag 2 april kl 16 i Rådmansö kyrka

Att välja ut sånger till en mässa och ha Marie Fredrikssons låtskatt att välja ur, är en utmaning!

Det är jag nog inte ensam om att tycka, antar att mina kollegor brottats med samma utmaning. Fantastiska texter och fina melodier som vi alla har nynnats på någon gång.

Jag har startat en speciell projektkör - Marie Fredrikssonkören - som endast kommer att repa inför detta. Ellinor Videfors är solist och mina barnkörer medverkar på några av sångerna. Musikerna består av piano - Daniel Tilling, cello - Emeli Jeremias, kontrabas - Daniel Wejdin, fiol - Emma Strömberg och slagverk - Malin Hilding, där Emeli Jeremias står för arrangemanget.

Jakob Bäcklund och Mika Wallander, präster

ANNA LORIN NORDAHL, kyrkomusiker

Ytterligare två musikmässor äger rum under våren. I Riala kyrka den 23 april och i Lohärads kyrka den 14 maj.

* Den musikaliska pilgrimsstafetten (Musikmässan) pågår under 2022-2023 och alla församlingar i Roslagens östra pastorat kommer ha en musikmässa med en artist eller grupp som tema. Sommaren 2023 avslutas stafetten med en stor konsert i Societetsparken den 4 juni.

Stort tack!

för alla bidrag till Act Svenska kyrkans arbete. Under perioden 1 januari-31 december 2022 har församlingarna i Roslagens östra pastorat tillsammans samlat in 529 813 kr.

I de olika församlingarna är det många som engagerar sig för att samla in pengar till behövande. Det sker dels på det lokala planet, men även genom Act Svenska kyrkan.

Bland insamlingstillfällen finns musikmässorna med olika teman, flera insamlingskonserter till förmån för Ukraina samt ett bidrag från Lions välgörenhetsgala.

Församlingarna i pastoratet har under året samlat in:

Blidö församling 18 605 kr, Estuna-Söderbykarls församling 14 225 kr, Frötuna församling 17 411 kr, Lohärads församling 13 391 kr, Länna församling 49 576 kr, Norrtälje-Malsta församling 112 891 kr, Riala församling 29 370 kr, Roslagsbro-Vätö församling 27 135 kr, Rådmansö församling 37 146 kr, Väddö församling 53 845 kr samt Roslagens östra pastorat 156 217 kr (där musikmässorna ingår).

BOKTIPS

Från Anette Grinde, Per-Åke Axelsson och två medarbetare från Biblioteken i Norrtälje får du här tips på böcker att läsa. God läsning!

Varför läsa Hannah Arendt idag?

av Richard J. Bernstein

Numera kan vi stöta på Hannah Arendts namn snart sagt överallt. Hon föddes i Königsberg 1906 i en tyskjudisk familj. En exceptionell begåvning ledde till studier hos bl.a. Martin Heidegger. Vid nazisternas maktövertagande kunde hon ta sig till Paris. Där bodde hon några år innan hon internerades i franskt fångläger. Strax innan lägret tömdes på judar för transport till dödslägren, hann hon rymma. En strapatsrik flykt tog henne via Lissabon till USA, där hon levde till sin död 1975.

Länge var hon mest känd för sin bok Eichmann i Jerusalem (1963), om den ökände nazistförbrytaren. Där myntar hon begreppet den banala ondskan, som blev bevingat. Boken var mycket kontroversiell och den debatterades hätskt i årtal.

I våra dagar har intresset breddats kraftigt. Begrepp och tanketrådar som tidigare förbises väcker stark resonans. Ibland sägs att Arendt på flera sätt förutsåg samhällstendenser, som idag väcker oro. Om hur Arendt kan hjälpa oss att förstå en svärgripbar utveckling handlar filosofen Richard Bernsteins korta bok. Hans sakliga och okonstlade framställning vittnar om djup förtroendet med Hannah Arendt och hennes texter. Han visar övertygande varför vi ska läsa Arendt.

Läs den, och läs sedan Arendt!

Peter Appelgren, bibliotekarie,
Biblioteken i Norrtälje

Abigél av Magda Szabo

Magda Szabo har även skrivit Dörren och Izas ballad. Båda dessa böcker handlar om relationer. Dörren om två kvinnor och Izas ballad om en mor och en dotter. Känsloerna kan svalla när man funderar över karaktärerna. Böckerna rekommenderas starkt.

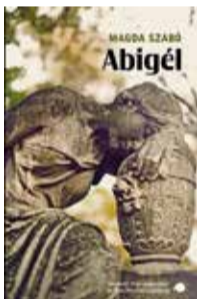
Abigél är känslomässigt lugnare för mig, men rör ändå allvarliga frågor. Den 15-åriga Gina blir förvisad till ett internat, mitt under kriget i Ungern 1943. Henne tillvaro ändrades radikalt från en dag till nästa och det tog sin tid innan hon förstod varför hon befann sig på platsen.

Berättelsen innehåller många förvecklingar och för den som inte har bött på en internatskola kan undra dels över striktheten men också över flickornas förhållande till varandra. Lojalitet är något viktigt, både mot lärare, landet och kamraterna i skolan.

Abigél är historien om tonåringen som växer upp under andra världskriget, som saknar sin far så mycket så att hon håller på att gå sönder. Hon förstår inte vad som händer omkring henne, för att ingen berättar det för henne. Vad kan man berätta för ett barn, som gör att det förstår vad som är farligt eller tryggt?

Anette Grinde

Roslagens bokhandel vid Lilla torget i Norrtälje

Undrar om Gud – en bok för nyfikna

av Joseph Sverker

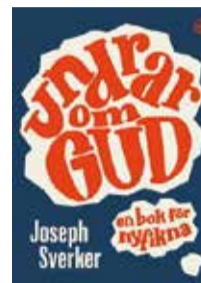
Det här är en lättillgänglig bok för alla nyfikna som funderar över livets mening och den kristna tron. Joseph Sverker är lärare och teolog och har i många år jobbat på Teologiska högskolan i Stockholm. Hans erfarenhet och gedigen kunskap i ämnet ger boken ett speciellt djup.

Här presenteras inga färdiga svar utan boken bjuder snarare in läsaren till att själv tänka och känna efter. Ett flertal ämnen såsom den kristna Gudens natur, treenigheten, bön – men även etik, klimatet, ondskan, andra religioner samt relationen mellan vetenskap och religion tas upp.

Tilltalet är väldigt personligt och det finns blanka sidor för egna anteckningar. Denna bok fungerar som en utmärkt utgångspunkt för diskussioner oavsett ålder, men kanske främst för samtal med ungdomar.

Silvana Lotz,
barn- och ungdomsbibliotekarie
Biblioteken i Norrtälje

Huset vid Flon av Kjell Johansson

"Han är det, mannen på ången långt där borta, han träder fram ur dimman vid Myrdingen". Så inleds Kjell Johansson "Huset vid Flon". Han berättar på ett alldeles särskilt eget språk om en utstött resandefamilj som bor i utkanten av samhället i både faktisk och bildlig bemärkelse.

De två syskonen växer upp med en far med missbruksproblem, häftigt humör men också med många goda sidor. Mamman håller ihop alltsammans och ger kärlek, lugn och värme.

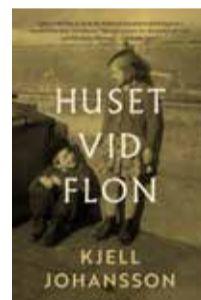
Kjell Johansson berättar på ett rakt sätt men med många bottnar och tolkningsmöjligheter. Verkligheten är förstås alltid närvarande men drömmen och hoppet lever sitt eget liv för huvudpersonerna.

Ibland ställer man sig frågan om det som berättas verkligen hänt eller om det kunde ha hänt? Vad är sant eller inte i det som händer och sker i våra liv? Språket är både enkelt och mångtydigt med många bottnar. Många dörrar öppnas in mot verkligheten och som redan Pilatus frågade; Vad är sanning?

Det blir en resa genom Sverige innan välfärdssamhället nådde till alla. En bok som griper tag och ger ett nerifrån perspektiv på livet.

Per-Åke Axelsson,

flitig bokläsare som anser att det är lika viktigt att läsa som att andas

Storyspot

Storyspot är en digital tjänst där alla som vill kan dela med sig av korta ljudberättelser genom att koppla dem till platser.

Från den 17 juni 2022 finns tre av pastoratets kyrkor i Storyspot: Länna kyrka (kyrkbåten), Sikahällen, Roslagsbro kyrka ("Roslagens domkyrka") och Singö kyrka (altarskåpet)

Tanken är att du genom din telefon både kan göra ett virtuellt besök i kyrkorna – och även lyssna på berättelserna när du är fysiskt i kyrkan. I Storyspot finns även bilder från kyrkorna.

Lyssna på ljudberättelserna i Storyspot genom att ladda ner appen gratis där appar finns. Sök efter platserna på kartan eller skriv "Uppsala stift" i Sökrutan.

Svenska kyrkan i din telefon

Svenska kyrkan har arbetat fram två appar till din smarta telefon: **Kyrkguiden:** Använd appen Kyrkguiden när du vill veta vägen till en kyrka när du ska på bröllop, begravning eller dop. Sök via kartan eller kyrkans namn.

I appen hittar du också församlingarnas kalendrar. Du kan skapa en egen kalender med gudstjänster eller konserter du vill gå på och få en påminnelse så att du inte missar något. Lägg in den församling du vanligtvis besöker som favorit så har du alltid koll på vad som händer.

Ladda ner appen från App Store eller Google Play. Appen är gratis. Du kan också hitta Kyrkguidengenom att söka på "Svenska kyrkan" i App Store eller Google Play.

Kyrkan – en app för barn

I "Kyrkan" får du besöka en kyrka för att bland annat spela på orgeln, hålla vatten i dopfunten och måla ett kyrkfönster. I appen finns också tre korta filmer om dop, begravning och vigsel. Appen Kyrkan erbjuder inga köp inuti appen och är helt fri från reklam. Du laddar ned den där du hittar andra appar till din telefon eller surfplatta, sök på "Kyrkan" eller "Svenska kyrkan".

VI ÄR SOCIALA – BÅDE
I KYRKAN OCH PÅ NÄTET!

Vill du veta vad som händer i din församling – välkommen att besöka Roslagens östra pastorats hemsida www.svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat

På hemsidan finns en kalender med gudstjänster och övriga verksamheter.

Varje fredag publiceras en annons i Norrtälje Tidning där veckans gudstjänster finns med.

På facebook-sidan, Roslagens östra pastorat, kan du följa verksamheterna i text, bild och film. Du kan även se filmerna på pastoratets YouTube-kanal RÖST i Svenska kyrkan.

KYRKORNA i Roslagens östra pastorat

För flera år sedan började vår presentationsresa runt i Roslagens östra pastorats 19 kyrkobyggnader. Alla har sin speciella karaktär och sin egen historia. Vi kommer återigen presentera dem närmare och i detta nummer berättar vi om Riala kyrka och Söderbykarls kyrka.

FOTO: ANNELI EK

Riala kyrka

Riala kyrka byggdes i slutet av 1200-talet. Enligt en sägen byggdes kyrkan, eller åtminstone vapenhuset, av Rigal, en gammal sjörövare som fann kristendomen och byggde kyrkan för att sona sitt tidigare liv. Han var så rik att han skodde sina hästar med silverskor och byggde en kopparbro över en sankmark. Kopparbron blev överväxt och sjönk i dyn men ingen har hittat den ännu.

I kyrkan finns flera medeltida träskulpturer bland annat Aposteln Jacob d.ä, som troligtvis var kyrkans skyddshelgon under medeltiden. Han känns igen på väskan med musselskal samt den förmodade vandringsstaven som har funnits i höger hand. Jacob d.ä. är även pilgrimernas skyddshelgon.

Den märkligaste skulpturen är slutstensplattan som sitter högst upp i korvalvet och markerar den sista stenen som låser valvet på plats. Plattan som är gjord i trä, är 1,25 meter i diameter och är från 1460-talet då stenvalven murades. Motivet är nådastolen med Gud Fader hållandes den korsfäste sonen i sina armar. Det är få kyrkor där slutstensplattan finns bevarad.

Lika välbevarade är tyvärr inte vägg- och valvmålningarna som kalkades över under 1700-talet. 1893 gjordes en stor renovering, då kalkmålningarna i koret togs fram. På väggarna ovanför fönstren gjordes renoveringen så ovarsamt att man åter målade över dem. 1939 ersattes dessa av ornamentik och målningarna i koret renoverades.

FOTON: LARS LINDGREN

Söderbykarls kyrka

Mest utmärkande för Söderbykarls kyrka är de många välbevarade valvmålningarna från slutet av 1400-talet som aldrig har kalkats över. Målningarna är inspirerade av den kända målaren Albertus Pictor men mästaren som utfört målningarna är okänd.

Många av motiven är hämtade ur Biblia pauperum, de fattigas bibel, en kortfattad bibelsammanställning för andligt fattiga, dvs lekmän. Målaren hade troligtvis teologisk vägledning i sitt val av motiv då bilderna betydelsemässigt är ovanligt konsekvent utförda. Väggmålningarna kalkades över under 1700-talet men har tagits fram och återskapats vilket märks på att de avviker stilmässigt från valvmålningarna.

Under slutet av 1700-talet lades Söderby och Karls församlingar samman och då blev kyrkan för liten. Därför påbörjades ett projekt att bygga ut kyrkan med ett klocktorn på västra gaveln. Insamling startade, ritningar togs fram och tillstånd från kungen gavs 1864. Tiden gick och avflyttning samt frikyrkornas framväxt minskade församlingens underlag, samtidigt som det rådde oenighet kring utförandet och att klockstapeln inte längre bedömdes vara i så dåligt skick att den behövde bytas ut. Ombyggnaden blev aldrig av och tillståndet togs tillbaka 1924.

KERSTIN MUNDT, fastighetsspecialist

Digital rundvandring

Vill du titta in i någon av Roslagens östra pastorats kyrkor?

Sommaren 2021 gjorde vi en pilgrimscyckling mellan Roslagens östra pastorats alla altare. I varje församling och vid varje kyrka gjordes en livesändning på vår Facebooksida, som vi nu delar med oss av. På pastoratets hemsida www.svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat hittar du en film från varje kyrka. Du kan även gå in på hemsidan via QR-koden.

KYRKOGRÅDSFÖRVALTNINGEN INFORMERAR...

Vi söker anhöriga till gravsatta på våra kyrkogårdar

Kyrkogårdsförvaltningen har satt upp skyltar på vissa gravplatser med uppmaningen "Släktingar eller bekanta ombedes kontakta kyrkogårdsförvaltningen" i enlighet med de administrativa rutiner som finns för att leta rätt på gravrättsinnehavare.

Före den 1 april 1991 fanns ingen skyldighet för gravrättsinnehavare att anmäla sitt gravrättsinnehav till kyrkogårdsförvaltningen/församlingen. För att möjliggöra för den eller de närstående som önskar anteckna sig som gravrättsinnehavare till gravplatsen vill kyrkogårdsförvaltningen komma i kontakt med er.

Får inte kyrkogårdsförvaltningen kontakt med någon intressent kan gravplatsen komma att betraktas som återlämnad. Det kan medföra att gravanordningen tas bort.

Listor på de gravar som saknar innehavare finns uppsatta på anslagstavlan vid respektive kyrka. Du/ni kan också ringa kyrkogårdsförvaltningen för mer information, te: 0176-799 10 måndag-torsdag 9.00-12.00 eller

e-post: rop.kyrkogardsforvaltningen@svenskakyrkan.se alternativt post till adress:

Kyrkogårdsförvaltningen, Box 15, 761 21 Norrtälje.

Källa: Kyrkogårdsförvaltningen

FOTO: JENNY SIGEMAN/IKON

Vem gör vad i församlingen?

I Kyrkligt Magasin kommer vi presentera olika yrkeskategorier som du kan träffa på inom församlingarna i Svenska kyrkan och i det första numret träffar vi barn- och ungdomsledarna Ylva-Li och Josefin.

BARN- &
UNGDOMS-
LEDARE

Josefin och hennes kollega Jonathan väljer gamla och nya låtar till musikquizet

Josefin Blom Lugn, barn- och ungdomsledare Roslagsbro-Vätö församling

Hon var 22–23 år, hjälpte till på ett scoutläger och fick tips om att söka en tjänst som barn- och ungdomsledare, men tänkte direkt att hon inte är en ledartyp. Trots detta sökte hon ändå tjänsten och fick den.

Idag, sju år senare, är hon fortfarande ledare för olika barn- och ungdomsgrupper och har inte ångrat sig en sekund.

De yngsta hon arbetar med är på Eftis för barn 7–12 år, där de pysslar, bakar, fiskar och gör annat skoj. På ungdomssidan jobbar hon bland annat med konfirmander, roliga läger och längre resor med unga ledare.

Det är en mörk och snöig fredagskväll, marschaller brinner utanför församlingsgården och på parkeringen står en rad epor. Det är dags för en av de populära ungdomskvällarna Josefin anordnar.

Så visst är hon en ledartyp, men vad innebär det egentligen?

– Jag coachar och får ungdomarna att växa i sig själva. Det handlar om att vara en bra teamleader.

Josefin älskar arbetet som barn- och ungdomsledare och ingen dag är den andra lik. Men det finns en gyllene tråd i hennes arbete: det är hemtrevligt, kravlöst och inget är hugget i sten.

– Visst finns en planering kring aktiviteter, men vi vill att det ska vara avslappnat och inte så strikt uppstyrt. Vi känner efter vilket humör de är på och vilka behoven är just nu.

Det viktigaste för Josefin är att alla trivs och har roligt, så ibland ändras planerna. Men något som alltid står på schemat är mat.

– Ja, vi äter alltid något! skrattar Josefin medan hon rör ihop kvällens Pasta Carbonara. Hon älskar matlagning och berättar om fördelarna med att laga mat, duka och äta tillsammans.

– En del äter inte hemma eller äter ofta ensamma, så vi fungerar just lite som en familj. Alla hjälps åt och för många blir det lättare att prata om jobbiga saker i livet när vi gör det här tillsammans, säger hon och berättar vidare om hur stort det diakonala arbetet är.

– Det är många som har det jobbigt hemma och i skolan, så vi blir en viktig del i deras liv bara genom att lyssna. Jag ser det egentligen inte som jobb, utan mer som att vi finns för dem.

Josefin hoppas att fler kommer se förbi förutfattade meningar om Svenska kyrkan och i stället se allt bra som finns – vare sig du deltar i en verksamhet eller leder den.

– Jag är här för att jag vill vara här. Mitt arbete är meningsfullt och jag är lika viktig för ungdomarna som de är för mig.

Julian och pappa Richard har gjort fotavtryck på en tygkasse. Nu är det upp till Ylva-Li att få bort färgen.

Ylva-Li Jirsjö, barn- och ungdomsledare i Länna, Blidö och Riala församlingar

Ylva-Li har arbetat som barn- och ungdomsledare i flera år, men i just i dessa församlingar har hon arbetat sedan 2020. I pastoratets församlingar finns många olika verksamheter för barn och ungdomar. Allt från babyrytmik och kyrkans öppna förskola, till minior- och juniorgrupper, scouter och ungdomshäng.

Ylva-Li leder grupper för både stora och små, så som bland annat minior- och juniorgrupper där de pysslar, skapar och är ute för lära sig göra upp eld, tälja och vara i naturen. Hon har även Projektgruppen, där ungdomar gör olika projekt som går ut på att skapa, utföra och ge för att sprida glädje. Bland annat har de sålt hembakat och skänkt pengarna till ukrainska flyktingar. Baka till äldreboenden, plocka skräp i naturen och samla in pengar till behövande – idéerna är många.

Vi träffar Ylva-Li på Kyrkis, med minstingarna. Kyrkans öppna förskola är en mötesplats för barn 0–6 år, med sina vuxna. Det ser olika ut i församlingarna men det är vanligt med pyssel, sång och sagor. Och de flesta vill också prata, fika och umgås.

När Ylva-Li började för tre år sedan var det ett par flitiga besökare, men idag är gruppen betydligt större. Trots att majoriteten är hemma sjuka idag, blir det ändå ett gäng barn i olika åldrar. Ylva-Li spricker upp i ett stort leende för varje person som kommer in genom dörren och hon möts av samma glädje tillbaka. Sedan pratas det feber, sömnbrist och oro, varvat med skratt. Stämningen är uppsluppen och familjär.

– Det viktigaste är att alla känner att de kan komma precis som de är. Lite som ett andra hem, säger hon och fortsätter:

– De som funnits med i verksamheten länge möter de nya med öppna armar. Alla ska känna sig välkomna.

Vidare förklarar hon att många av föräldrarna har funnits med i kyrkans verksamheter sedan de själva var små, men en del har aldrig varit i kyrkan. Därför vill hon få bort förutfattade meningar och lyfta fram allt roligt och bra.

Det finns mycket som gör att Ylva-Li älskar sitt jobb, men främst är det att få göra det lilla extra. Från smått till stort. Det kan vara att vagga en bebis i sin famn medan en trött förälder får slumra i soffan eller att anordna en dag för funkisfamiljer som flytt från krig. Hon vill visa kyrkans verksamheter på alla de sätt hon kan komma på: midsommarfiranden, hoppborgar eller ansiktsmålning – endast fantasin sätter gränser.

ZARAH CUNVIK, text och foto

BARN- & UNGDOMSVERKSAMHET I ROSLAGENS ÖSTRA PASTORAT

I församlingarna i Roslagens östra pastorat finns det många olika verksamheter som riktar sig till barn och ungdomar. Det finns flera olika barnkör, barnrytmik, kyrkans öppna förskola, miniorer och juniorer, scouter och olika ungdomsgrupper. Titta gärna in på vår hemsida www.svenskakyrkan.se/roslagens-ostra-pastorat/barn--och-ungdomsverksamhet eller använd QR-koden.

Du kan också kontakta pastorexpeditionen för mer information 0176-799 00.

TACK VARE DIG!

.....
Detta går din kyrkoavgift till

Dop Vigsel
Livet
Konfirmation
Begravning

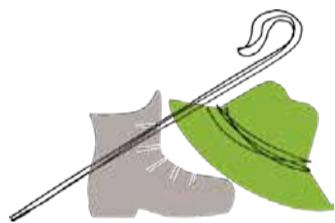

Scouter Bibeläventyret

Skolkirka **Barn, familj** Läger

Taizéresa **& ungdom** Barnrytmik

Upplivelsevandringar Ledarutbildning
Öppna förskolor Ungdomskväll Lovverksamhet

Pilgrimsvandringar
Kropp & själ

Meditation Retreat Bibelstudium

Uppdrag & omvärld

Internationella grupper
Volontärer
Second hand-butik
Språkcafé

Morgonmessa
Andakt **Gudstjänster**
Präst & våffla Högmessa Gud & spaghetti
Gudstjänst på serviceboenden Musikgudstjänst
Mässa med små & stora
Allhelgona, Påsk, Jul
- Årets stora högtider

Barnkörer
Konsserter
Musik & körer
Vuxenkörer

Finskspråkig verksamhet
Caféverksamhet Syföreningar
Soppluncher **Mötesplatser**

Träffar för daglediga

Självvård

Diakoni
- **Samtal & stöd** Hembesök

Krishantering Familjerådgivning
Enskilda samtal

Kyrkor & lokaler

Sjukhuskyrka Fängelsekyrka

Layout Camilla Gustafsson Glas

.....
Vill du bli medlem i Svenska kyrkan, kan du bli det nu!

Fyll i talongen och skicka till Roslagens östra pastorat, Box 15, 761 21 Norrtälje
eller kom till Mariagården, Kyrkogatan 4 i Norrtälje (bredvid Norrtälje kyrka). Tel 0176-799 00

ANMÄLAN OM INTRÄDE I SVENSKA KYRKAN

Personnummer:..... Namn:.....

Adress:..... Tel.....

Datum och namnteckning:.....

Svenska kyrkan
ROSLAGENS ÖSTRA PASTORAT